

Byängsskolan AB

Org.nr. 556756-3316

Beslut för grundsärskola efter tillsyn i Byängsskolan i Täby kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Byängsskolan AB att senast den **31 augusti 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Byängsskolan AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

Rektorn ska se till att:

- all personal anmäler alla kränkningar som sker på skolenheten till rektorn som därefter ska anmäla till huvudmannen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Byängsskolan AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska se till att:

- elevhälsan för grundsärskolan organiseras så att samtliga kompetenser samverkar och deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet i grundsärskolan,
- studie- och yrkesvägledning erbjuds i alla årskurser i grundsärskolan.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Byängsskolan AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska se till att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå för grundskolan genom att:

- följa upp resultat inom utbildningen.
- utifrån uppföljningen av resultaten och måluppfyllelsen analysera vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen. Utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsåtgärder som ska genomföras.
- planera och genomför de beslutade utvecklingsåtgärderna.
- dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet

Bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i arbetet med att anmäla upplevd kränkande behandling till rektorn. Skolinspektionens utredning visar också att elevhälsan vid Byängsskolan inte är organiserad så att samtliga kompetenser arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Skolinspektionens utredning visar även att det finns brister i den studie- och yrkesvägledande verksamheten på Byängsskolan. Skolinspektionens utredning visar också att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Byängsskolan rutiner gällande att ta emot anmälningar om kränkande behandling från personalen. Alla upplevda kränkningar kommer inte till rektorns kännedom och en värdering avgör huruvida en

händelse bedöms vara en kränkning eller inte. Det finns därmed en risk att rektorn och huvudmannen inte får möjlighet att i fullgöra sitt ansvar enligt gällande bestämmelser; att skyndsamt utreda omständigheterna kring kränkningarna och att vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn. Anmälningsskyldigheten uppkommer oavsett om eleven uppgett sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller om det på något annat sätt, t.ex. genom skolpersonalens egna observationer, kommit fram att eleven kan känna sig utsatt för kränkande behandling.

Enligt skollagen är personal som får kännedom om att en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev upplever sig har blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Tillsynen visar att alla upplevda kränkningar inte kommer till rektorns kännedom utan att en värdering avgör huruvida en händelse bedöms vara en kränkning eller inte, och därmed om den anmäls eller inte. Lärarna uppger vid intervju att vissa kränkningar inte vidarebefordras till rektorn. Som exempel berättar lärarna att om en elev sagt något dumt kanske det inte kommer till rektorns kännedom, trots att lärarna själva på frågan om det är en kränkning när en elev säger något dumt svarar ja. Flera lärare uppger att rektorn får kännedom om kränkningar av upprepande karaktär. Det "beror på grovheten" förklarar en lärare, som svar på frågan när rektorn får information om en kränkning.

Av intervjun med elevhälsan framgår att företrädarna anser att en kränkning är en definitionsfråga och att skälen som avgör om rektorn får reda på kränkningen eller inte varierar. Företrädarna för elevhälsan nämner att om en elev är ledsen, rädd eller mår dåligt får rektorn reda på kränkningen. Likaså får rektorn reda på om det har varit slagsmål, men de berättar att skojbråk går de inte vidare med utan då blir det en tillsägelse till eleven. En företrädare berättar att "lidande är avgörande för vad som ska vidare till rektorn". Om varje tillfälle skulle skickas vidare blir det för mycket som skickas till rektorn berättar företrädaren.

Vid intervjun med rektorn bekräftas att alla upplevda kränkningar inte kommer till rektorns kännedom. Rektor berättar visserligen att om eleven upplever sig kränkt ska rektorn informeras om detta, men rektorn nämner också att detta sker under förutsättning att det bedöms som en kränkning. Rektor exemplifierar med att om en elev köar till matsalen och något händer kanske rektorn inte får information. Däremot får rektorn information om någon elev är ensam eller blir ledsen. När det gäller otrevliga ord beror det på förklarar rektorn. Om en elev använder ordet "bög" ska rektorn informeras. Om eleven far illa ska rektorn informeras. Rektor beskriver att konflikter händer hela tiden och det får rektorn inte reda på. Rektor och biträdande

rektorn beskriver att konflikter händer hela tiden och det får rektorn inte reda på. Rektorn och biträdande rektorn uppger att om det är en kränkning ska elevhälsan och rektorn informeras. Rektorn bekräftar att lärarna värderar huruvida en kränkning har skett och förklarar det med att lärarna måste göra en avvägning om det är en konflikt eller en kränkning och uppger vidare att det är en bedömning huruvida eleven känner sig kränkt eller rädd. Lärarna skiljer på vad som är en konflikt och en kränkning bekräftar rektorn. Att få ärenden kommer till rektorn kännedom bekräftas också genom att rektorn uppger att han inte har mottagit någon anmälan om kränkande behandling från grundsärskolan denna termin.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Byängsskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Byängsskolan AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Alla elevhälsans kompetenser deltar inte i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet i grundsärskolan

Tillsynen visar att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Byängsskolan inte är organiserad så att samtliga kompetenser samverkar och arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Utredningen visar att elevhälsans kompetenser inte samverkar och att psykologen, skolsköterskan och kuratorn inte deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet i grundsärskolan.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundsärskolan finnas elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen betonas att det ska finnas en samlad elevhälsa och det framgår att elevhälsoarbetet förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal, samt med övriga personalgrupper på skolan. Det anges även att elevhälsan i det individuellt inriktade arbetet har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund (prop. 2009/10:165 s. 276)

Alla elevhälsans kompetenser deltar inte i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet i grundsärskolan. Rektorn uppger att elevhälsan räcker för behoven, men uppger samtidigt att skolpsykologen inte deltar regelbundet, endast på individnivå, vilket bekräftas av specialläraren i grundsärskolan. I intervjuer med elevhälsans representanter och grundsärskolans speciallärare framkommer att de diskussioner som förs på elevhälsoteammötena, kopplade till grundsärskolan, enbart sker på individnivå och varken företrädarna för elevhälsan eller specialläraren i grundsärskolan kan ge exempel på förebyggande och hälsofrämjande insatser riktade mot grundsärskolan.

Visserligen berättar företrädarna för elevhälsan att grundsärskolan kan kalla in elevhälsans representanter och att grundsärskolan har en egen speciallärare, men företrädarna uppger att när grundsärskoleelever diskuteras på elevhälsomötet handlar det om oroande beteende.

Samtliga elever erbjuds inte studie- och yrkesvägledning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i den studie- och yrkesvägledande verksamheten på Byängsskolan. Utredningen visar att samtliga elevers behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet inte tillgodoses. Bristerna i arbetet med studie- och yrkesvägledning innebär att eleverna inte aktivt görs medvetna om sina valmöjligheter eller stärks i att kunna göra självständiga och väl underbyggda val om framtida studier och arbete.

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att samverka mellan skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Rektorn har även ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Enligt läroplanen för grundsärskolan ska också studie- och yrkesvägledaren eller personal med motsvarande uppgifter informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

I Skolverkets allmänna råd med kommentarer om arbete med studie- och yrkesvägledning (SKOLFS 113:180, s 13-19) anges bland annat att skolan behöver arbeta med studie- och yrkesvägledning på ett individanpassat, systematiskt och långsiktigt sätt. På så vis kan eleverna utveckla de insikter, kunskaper och förmågor som behövs för att ta ställning till och fatta beslut om sin framtid. Rektorn bör se till att det finns rutiner och metoder för att planera, utvärdera och utveckla studie- och yrkesvägledningen så att den tillgodoser elevernas behov av vägledning. Rektorn bör vidare tydliggöra hur ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat mellan studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig personal samt formerna för samarbetet mellan dem. Vidare bör rektorn se till att studie- och yrkesvägledning sker kontinuerligt och interagerat i utbildningen under studietiden, så att eleven ges förutsättningar att göra väl underbyggda studie- och yrkesval, samt se till att eleverna utifrån sina behov, erbjuds vägledningssamtal.

Tillsynen visar att samtliga elevers behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet inte tillgodoses. I intervju med lärarna framgår att studie- och yrkesvägledaren arbetar med de äldre eleverna som är på väg mot gymnasiet bl.a. har några äldre elever besökt gymnasieskolor. Lärarna pratar "lite tema" med de yngre eleverna och lärarna uppger att eleverna vet vad yrken är. Studie- och yrkesvägledaren berättar visserligen att föräldrar informerar om sina yrken och att lärarna arbetar

tematisk, men studie- och yrkesvägledaren berättar också att inget systematiskt arbete bedrivs för det yngre eleverna. Studie- och yrkesvägledaren förklarar att hennes uppdrag är inriktat mot de äldre eleverna och att "valsäkra mot högre utbildning". Studie- och yrkesvägledaren bekräftar att det är brist på vägledning på i de lägre åldrarna och uppger att detta är en resursfråga. Rektorn berättar att eleverna har kontakt med studie- och yrkesvägledaren från årskurs sex och bekräftar att det inte finns någon systematisk studie och yrkesvägledning för de lägre årskurserna.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Byängsskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Byängsskolan AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det systematiska kvalitetsarbetet för Byängsskolan inte följer skollagens krav. Utredningen visar att Byängsskolan brister i sitt arbete med att på enhetsnivå följa upp verksamheten utifrån de nationella mål som finns för utbildningen och analysera resultaten från uppföljningen. Vidare saknas identifierade utvecklingsområden och beslut om utvecklingsinsatser utifrån de övergripande analyserna. Det saknas också dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet för Byängsskolan.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen på enhetsnivå. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår bland annat att rektorn bör skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på enheten, se till att styrning, ledning, organisation och uppföljningssystem stödjer enhetens kvalitetsarbete samt se till att personalen på enheten kan använda ändamålsenliga former för uppföljning och analys av utbildningen.

Byängsskolan saknar ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete. Lärarna beskriver att den biträdande rektorn är ute i verksamheten och observerar. Lärarna berättar att rektorn tar in information från lärarna och deltar vid "betygsstugor" och klasskonferenser. Lärarna uppger vidare att de fyller i kunskapsmatriser och att den biträdande rektorn tar del av de pedagogiska utredningarna. Lärarna har även haft klasskonferenser med rektorn där de följer upp eleverna på individnivå. Rektorn beskriver i intervju att de följer upp grundsärskolans elever genom skolans gemensamma olweus-enkät där det kommit fram hur eleverna mår. Rektorn följer elevernas betyg och beskriver att han presenterar och analyserar detta under juni månad för den pedagogiska ledningsgruppen. Rektorn beskriver att han exempelvis tittar på elevernas meritvärden. På frågan vilken analys som gjorts detta läsår beskriver

rektorn att analyser "görs hela tiden" och att det finns dokumentation. Rektorn jämför med tidigare år och jämför Byängsskolans resultat mot Stockholm och riket, med syftning på elevernas kunskapsutveckling. På frågan vilka åtgärder som satts in svarar rektorn att det är han som fattar beslut. På frågan om det har tagits några beslut på skolenhetsnivå svarar rektorn att det görs varje år.

Visserligen har rektorn inkommit med en excel-fil benämnd "betyg och betygsanalys", men dokumenten innehåller ingen information om grundsärskolan. Visserligen förklarar också rektorn att besluten finns dokumenterade i protokoll från den pedagogiska ledningsgruppen, men inskickade protokoll innehåller ingen analys eller beslutade utvecklingsåtgärder kopplade till grundsärskolan. Skolinspektionen har också tagit del av dokumentet "Skolenhetens senaste dokumenterade kvalitetsarbete", men detta dokument är av beskrivande karaktär och innehåller ingen information om uppföljning av elevernas måluppfyllelse utifrån de nationella målen, och inte heller analys eller beslutade utvecklingsåtgärder för grundsärskolan.

Skolinspektionen har uppmanat Byängsskolan att inkomma med ytterligare dokumenterat material kring uppföljning, analys och beslutade utvecklingsåtgärder kring grundsärskolan, men något sådant har inte inkommit.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Byängsskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Byängsskolan AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Byängsskolan AB uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Byängsskolan AB uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Byängsskolan AB uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Norell

Beslutsfattare
Signerat av: Malin Norell

X Johan Duvdal

Föredragande
Signerat av: Johan Duvdal

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Byängsskolan

Fakta om Byängsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Byängsskolan AB under hösten 2017. Byängsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 7 november 2017 och den 9 november 2017.

Byängsskolan är en fristående grundsärskola i Täby kommun. Grundsärskolan har 17 elever och träningskolan har 9 elever. Byängsskolan leds av en rektor som även är huvudmannens VD. Huvudman är Byängsskolan AB med organisationsnummer 556756-3316.

Måluppfyllelse

Det finns ingen nationell statistik över grundsärskolans resultat i Skolverkets databas (SIRIS). Det finns inga enkätsvar om trygghet och studiero eftersom grundsärskolan inte omfattas av Skolinspektionens elevenkät.